

→ Pokračování ze strany 1

Konkurence sráží cenu dolů – chladnička v kategorii A odpovídající velikostí požadavkům čtyřčlenné rodiny stojí už kolem patnácti tisíc korun.

Úsporný trend kopírují i další produkty. Pračky a myčky kromě elektřiny šetří také vodu. Zatímco ty první v minulosti potřebovaly na jeden cyklus zhruba sedmdesát pět litrů vody, dnes je možné vyprat pět kilogramů prádla jenom ve čtyřiceti pěti litrech. Spočtete-li si tak náklady na jedno praní při šedesáti stupních, zpravidla se pohybujete pod deseti korunami. Přitom kvalita praní roste.

Jak je to možné? »Změnily se nejen prací prášky, ale

FOTO: ELECTROLUX

Receptová trouba si po zvolení pokrmu sama upravuje nastavení teploty a program pečení. Krátkým zvukovým signálem pak upozorní, že je napečeno. Prodává se za 50 120 korun.

hlavně technologie,« vysvětluje David Eliáš ze společnosti Electrolux. »Například současné pračky jsou vybavené systémy, které si „zváží“ prádlo, zjistí druh materiálu a tomu přizpůsobí i množství vody.«

Pračky i myčky střední a vyšší cenové kategorie teď bývají vybavené senzory sledujícími kvalitu vody. Podle

množství odcházejících nečistot, ale také prášku a saponátu, potom řídí celý oplachovací či máchací cyklus. Je-li voda čistá, ukončí ho. Tím ušetří několik litrů. Naopak když se v ní ještě objevují nečistoty, přístroje si samy přidají další oplachování či máchání. Sice nespoří, ale výsledkem je dokonale čisté nádobí či prádlo.

Jeden dotek stačí

Klasická otáčecí kolečka a tlačítka, při nichž se teploty a funkce nastavovaly cestou pokusu a omylu, jsou nahrazeny dotekovými senzory. Spotřebiče se jimi ovládají s maximální precizností. U chladniček, mrazniček, ale i trub s přesností na jeden stupeň Celsia.

Moderní výrobky s člověkem komunikují. Na displeji běžně oznamují – ty špičkové to i řečnou –, jaký program praní, mytí či pečení si zvolna vybral. Upozorní ho, pokud něco dělá špatně. Při poruše oznámí číslo závady. Technik tak může po telefonu buď pomoci majiteli s jednoduchou opravou (například když do pračky nepřiteká voda), nebo se předem lépe připraví na vzniklou závadu.

Důraz se klade na bezpečnost. Dětská pojistka, která brání nechtěnému uvedení do provozu, je už obvyklá u všech přístrojů. Sporáky a trouby se po určité době, kdy nezaznamenají žádný pohyb, samy vypnou.

Také u trub a varných desek si získává oblibu senzorné ovládání. »Na skle jsou pouze vyznačená tlačítka a povelé zadáváte pouhým dotykem,« říká Iveta Fialová ze společnosti Miele. »Toto řešení vypadá nejen elegantně, ale jeho výhodou je především jednoduchá údržba.«

Během vaření se ani při nejvyšší opatrnosti nevyhnete tomu, že někde něco přeteče, vyteče, prská. Nečistoty se pak nejvíce usazovaly za kolečky, tlačítka, ve spárách. Ty nyní zmizely. Hladkou, zpravidla skleněnou plochu, vyčistíte jednoduše.

Zastoupení spotřebičů v domácnostech

Automatická pračka . . .	91,7 %
Kombinovaná chladnička s mrazničkou	68,8 %
Chladnička	41,4 %
Mraznička	38,7 %
Klasická pračka	16,1 %
Myčka nádobí	14,5 %
Sušička	2 %

ZDROJ: Český statistický úřad, 2005

JURAJ KRIVOŠÍK, ODBORNÍK NA ÚSPORY ENERGIE

Energetický štítek – dobrý rádce při nákupu

Jednodušší porovnání spotřeby elektřiny u domácích přístrojů nabízejí takzvané energetické štítky. Od roku 2001 musí být povinně vystavené u elektrospotřebičů v prodejnách i v internetových obchodech. Ze štítku lze vedle dalších údajů vyčíst, nakolik je chladnička, pračka či myčka úsporná. »Pokud v prodejní štítek na spotřebiči není, jde o porušení zákona, ale hlavně o nedostatečnou informovanost zákazníků,« říká Juraj Krivošík z neziskové konzultační společnosti SEVEN – Střediska pro efektivní využívání energie.

HN: U kterých spotřebičů jsou energetické štítky povinné?

Do této skupiny patří automatické pračky, bubnové sušičky prádla, pračky kombinované se sušičkou, chlad-

ničky, mrazničky a jejich kombinace, myčky nádobí, elektrické trouby a elektrické ohřívače. Dále potom zdroje světla, tedy žárovky a úsporné zářivky, a také klimatizační jednotky.

HN: Proč v tomto seznamu chybějí například varné desky, domácí vlnotěky, žehličky či vysavače?

Štítky se postupně objevují také na dalších spotřebičích, i když nepřibývají dostatečně rychle. V poslední době to byly elektrické trouby a klimatické jednotky, v nejbližší budoucnosti předpokládáme zavedení štítků pro vysavače. U jiných spotřebičů, jako jsou třeba rychlovarné konvice, žehličky a další drobné přístroje, se toto označení asi jen tak brzy povinně neobjeví. Jednak mezi nimi neexistují

FOTO: ARCHIV

spotřeby. Přístroj je totiž vypnutý dálkovým ovládním, ale i tak odebírá energii.

HN: Má být štítek přiložený ke spotřebiči nebo stačí, když je k nahlédnutí v obchodě?

Energetický štítek musí být zřetelně viditelný při prodeji výrobku. To znamená, že je na něm vystaven v obchodě, ale i v katalogích nebo při koupi přes internet. Jde o to, abychom se při nákupu mohli rozhodovat i podle energetické třídy a dalších užitečných údajů.

HN: Co všechno ze štítku vyčtu?

Kromě zařazení výrobku do energetické třídy se dozvíte i jeho provozní spotřebu elektrické energie za časovou jednotku. Zpravidla to bývá čtyřicet až šest hodin nebo jeden

pracovní cyklus, většinou mycí či prací. Podle druhu spotřebiče se pak také dočtete víc o hlučnosti provozu, o spotřebě vody, délce životnosti a podobně.

HN: Na energetických štítcích jsou písmena A až G, ale mnozí výrobci už dnes nabízejí energetické třídy A+ nebo A++. Jaký je mezi nimi rozdíl? Je někde stanoveno, kolik energie ušetří například oproti třídě A?

Energetické třídy A+ a A++ zvyrazňují nejúspornější spotřebiče na trhu. Oficiálně však existují pouze pro chladničky a mrazničky. Podle vyhlášky o energetickém štítkování musí mít chladničky i mrazničky v kategorii A+ spotřebu energie minimálně o dvacet pět procent nižší, než je spotřeba

výrazné rozdíly ve spotřebě energie, jednak jsou v provozu pouze několik minut denně. Diskutuje se ale například o dobrovolných dohodách s výrobcí, které by vedly ke snížení takzvané stand-by

Stejně tak trouby bývají vybavené funkcí samočištění. Stačí zmáčknout tlačítko a teplota uvnitř se zvýší až na pět set stupňů Celsia. Mastnoty, připáleniny a další nečistoty se potom rozpadnou na prach, který stačí jednoduše vymést.

Jednoduché linie

Samozřejmě se částečně změnil i design. Tedy pokud jsou přístroje vidět. Zhruba

polovina z nově prodaných je totiž určená k vestavbě, tedy k zabudování do kuchyňské linky. Mezi nimi se objevují i spotřebiče, které si zákazníci ještě nedávno žádali jako volně stojící. Například mikrovlnné trouby, digestoře či kávovary.

Rozhodnete-li se přece jen pro nezabudované typy, zpravidla budou mít kovové stříbrný povrch. Ty dražší se stále vyrábějí v nerez. Jde

o krásný a ušlechtilý kov, ovšem také velmi náročný na údržbu. Zůstávají na něm patrné otisky rukou či kapky vody. Firmy proto nabízejí speciální přípravky na bázi ricinového oleje, které vytvoří na povrchu ochranný film a lépe tak vzdorují zašpinění.

Existují i jiné varianty – například kartáčovaný hliník, na jehož matném povrchu nejsou otisky tolik vidět. Cenově přijatelnou možností představují spotřebiče se stříbrným nátěrem. »Nově se na trhu objevuje speciálně upravený nerez, jehož praktičností však oceníte při doteku. Než zůstanou na nich viditelné stopy po prstech a údržba je stejná jako u bílých typů,« vysvětluje Václav Prantl ze společnosti Candy.

Spotřebičů s »kovovým« povrchem přibývá zvláště mezi kuchyňskými přístroji. Při nákupu praček nebo sušiček lidé stále dávají přednost bílé. I celkově tahle barva pořád převládá. Důvodem je i cena.

»Design přístrojů stále využívá jednoduché nadčasové linie, kombinovatelné s různými typy nábytku a styly,« říká Miroslav Veselý ze společnosti Siemens domácí spotřebiče. »Výrobci totiž nemohou očekávat, že kvalitní a dražší spotřebiče budou domácnostmi měnit třeba po pěti letech.« ■

Kombinace Trio od Candy se hodí především do malých bytů. Na ploše šedesát krát šedesát centimetrů nabízí služby hned tří spotřebičů. Skládá se z varné desky, elektrické trouby a myčky nádobí. Vybrat si lze mezi varnou deskou plynovou nebo elektrickou. Vyrábí se jak v bílém, tak v nerez provedení. Stojí od 37 290 do 45 290 korun.

FOTO: CANDY

FOTO: ELECTROLUX

Napařovací sušička Iron Aid od firmy Electrolux nahradí i žehličku. Oblečení vyhladí pomocí páry. Vejde se do ní šest kilogramů oblečení, umí sušit i hedvábí a vlnu. Cena je 36 120 korun.

spotřebičů

energie v třídě A. Produkty třídy A++ jsou na tom ještě lépe – oproti obvyčejnému účtu šetří zhruba čtyřicet pět procent. Obdobu energetické třídy A+ najdeme i u některých praček, zde se však jedná o dobrovolnou aktivitu výrobců v rámci jejich marketingové propagace. Taková pračka by měla být minimálně o deset procent úspornější než pračka třídy A.

HN: Jak má zákazník zaručeno, že jsou údaje pravdivé?

Všechny tyto informace pocházejí z porovnávání stejného modelového cyklu daného druhu spotřebičů a musí být podloženy standardizovaným testem. V každém státě Evropské unie existují centrální orgány, v jejichž pravomoci je výrobky náhodně testovat. Kdyby se prokázala odchylka

od štítku, lze výrobek stáhnout z prodeje nebo udělit pokuty. Spotřebiče si mohou navzájem kontrolovat i konkurenční výrobci nebo různé spotřebitelské organizace.

HN: Přesto jde o »laboratorní« čísla. Může se spotřeba při používání v domácnosti lišit od té deklarované?

To opravdu může být problémem. Informace na energetickém štítku je založena na jednom provozním cyklu, například u praček na praní bavlny na šedesát stupňů. Ve skutečnosti však spotřebič obsluhujeme v různých podmínkách a ne vždy právě hospodárně. Proto je správné, abychom nejenom kupovali energeticky úsporné spotřebiče, ale také je vhodným způsobem ovládali. Třeba u praček a myček, ale i u led-

niček záleží na optimálním využití jejich kapacity a vhodné zvolené provozní teplotě. Důležitá je taky pravidelná údržba těchto přístrojů.

HN: Jaké je tedy vaše základní doporučení při nákupu nových spotřebičů?

Hleďte ten, který kromě jiných požadavků bude mít i nízkou provozní spotřebu energie a případně vody. Díky silné konkurenci ani nemusí být dražší než jiné přístroje. Kromě katalogů výrobců a prodejců lze vyhledávat i prostřednictvím internetové stránky www.uspornespotrebice.cz. Ta obsahuje pouze nejúspornější výrobky v oblasti praní a sušení prádla, vaření a chlazení potravin. Například v kategorii samostatných chladniček jsou uvedeny jen spotřebiče třídy A++.

Jak číst údaje na štítku

První, co člověka na energetickém štítku zaujme, jsou barevná písmena A až G. Označují energetické třídy, do kterých spotřebiče patří. G je nejhorší, »áčko« nejúspornější.

Zařazení do jednotlivých tříd poskytuje orientační informaci o energetické náročnosti přístroje při určitém výkonu a především velikosti. Je logické, že souhrnná spotřeba u chladničky o objemu sedm set litrů zařazené do třídy A bude vyšší než u malé »céčkové« ledničky.

Písmena můžete na štítku najít více. U myček se tak označuje účinnost mytí, u praček kvalita praní či odstředování. Opět platí, že A znamená nejlepší. Často je zde uvedena i hlučnost, rozměry, objem a další technické údaje. Na štítku musí být vždy napsaný výrobce a přesné označení modelu. (ma)

Předloha štítku pro myčky. V obchodě nahradí písmena X, Y, Z konkrétní údaje.

